

Oglas, pripisana št. Naklada i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne št. štaju se naplatom ili poloplacem pošt. Stedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbliža pošta predbrojnika.

Time list na vrijeme ne prima. Neke to javi odgovarajućem u svjetskom planu, za koji se na plaća poklarnica, ako se izvana uspije „Reklamacija“.

Časovnog računa br. 377149. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovice.

Izdati svakog četvrtka o podne.

Nesvakodnevni doplati se ne vraćaju nepodpisani ne tražeju i nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obito, na godinu 5 K za soljake, K 2 50 na ili K 5 — pol god. Izvan carevine više poštarina. Plaća i čitaju se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zaostali 20 h, koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giallia br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

odgovorni urednik i izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Zast. prof. Mandić proti proračunu.

(Nastavak.)

Ovom zgodom moram spomenuti danu i opravdanu želju nas istarskih Hrvata, da se name zakonski i naredboni list tiska također u hrvatskom jeziku. Do sada tiska se doduše u slovenskom jeziku, ali bez zamjere bude rečeno, prevod pojedinih zakona i naredaba nije uvijek dosta jasan i razumljiv, najpake onim, koji ne poznaju strukovnih ili tehničkih izraza. Ta je želja opravdana i prema broju našega naroda, koji stanuje u našem Primorju.

Sudstvo u Istri.

Za te naše pokrajine imademo prizivno sudiste u Trstu (trgovačko pomorsko sudiste) te okružne sudove u Gorici i u Rovinju.

O sudbenih odnošajih u Trstu i okolici govorio je onomadne drug gosp. Dr. Rybar, koji je temeljito dokazao na razne mane i nedostake koji tamo vladaju obzirom na pomanjkanje osoblja napose na nestašicu našeg sudbenog osoblja. Tomu bi ja jedino to dodao, da premda imade u gradu Trstu sa okolikom između 40—5000 Slovenaca i akoprem je prizivni i trgovačko-pomorski sud za čitavo Primorje, a zemaljski sud i za više čisto-hrvatskih ili slovenskih sudbenih kotara Istre i Goričke, to se ipak ni na trgovačkom ni zemaljskom sudu nigdje ne nadje nikakovog nadpisa u hrvatskom ili slovenskom jeziku. Svi su javni nadpisi izključivo u talijanskom jeziku kao da smo tamo usried Rima ili Napulja.

Prelazeći na sudbene odnošaje u Istri kazati mi je obćenito, da se valjda u nijednoj pokrajini Austrije tako loše nestoji obzirom na sudbeno osoblje u Istri. Većina naših sudaca nepozna jezika ni naroda, komu im je pravdu krojiti.

Ministarstvo ostavlja mjesace i godine nepromjenjena mjesta sudaca i pristava i radi toga idu poslovi sporo i površno; sudi se samo da bude sudjeno. U Istri nema kolarskog suda, u kojem bi bio potpun broj sudaca, a imade ih mnogo, u kojim jedna trećina, čak i polovica osoblja manjka.

U vrijeme vladanja Talijana u Dalmaciji bile izdana naredba, da svi sudbeni činovnici moraju u roku od 2 godine dokazati, da doznaju jezik pučanstva. Ta ministarska odredba, koja minimum kaže, nije bila do sad protegnuta na naše Primorje, gdje je svatko, koji tamo dodje, dobro posao — pa bio on i Turčin!

Prije kakvih desetak godina bijaše kod okružnog suda u Rovinju namješteno hrvatskih i slovenskih sudaca više nego li su ih imali svi ostali sudbeni kotari Istre. Tim se je htjelo propriečiti, da nebudu naši sudci podloženi po kotarih, kako bi bili morali biti na ukor pravosuđu i narodu. Nekeje od tih sudaca teretilo se jo toliko poslom, da su još razmjerno mladi obnemogli, to bijahu prisiljeni zamoliti mirovinu a da uzmognu za koju godnu svoj život produžiti.

Što se porabe hrvatskog ili slovenskog jezika kod sudova tite, to idemo u Istri od zla na gore. U celom rovinjskom okružnom sudu uraduje se i u hrvatskom jeziku samo u 3 sudovima t. j. u Pazinu Buzetu i u zadnju vrijeme u Cressi. Pod tim okružnim sudom nema čistoga talijanskoga kotara, jedino u kotaru rovinjskom i možda u bujskom su Talijani u većini, pa se ipak svuda izplituje obtužena i svjedoke talijanski pomoću tumača, koji čisto ne razumije jezik puka i koji pogrešno prevadja izjave stranaka. Badava zakon, uzalud naredbe, kad se uvijek jednako postupa na štetu Hrvata i Slovenaca, koji su u pokrajini u većini.

I kod samog okružnog suda u Primorju, gdje imade naših sudaca, nemože naš čovjek doći do svog prava u svojem jeziku, i tamo sastavljaju sudci izražitelji sa hrvatskim strankama talijanske zapisnike.

Porota je kod nas u Istri — kao što i u Trstu — jedino na štetu narodu našem i na ruglo modernom pravosuđu. Kod nas se nezahitjeva od porotnika poznavanje obiju zemaljskih jezika, a da bi mogli sami, neposredno, bez tumača razumjeti obtuženika i svjedoke, to po tomu savjestino su liti. Obtužnicu sastavi državni odvjetnik na temelju talijanskih zapisnika, sastavljenih sa hrvatskimi svjedoci, u talijanskom jeziku. Obtuženik i svjedoci izpitani bivaju pred porotom od tumača, koji više puta ne pozna dostatno jezika, ili nezna sve tačnice našega jezika; svjedoči sudcima i porotnicima izkaze po svoji i na temelju takovog tumačenja budu naši obtuženici odsudjeni, čak i na smrt odsudjeni! Državni odvjetnik izreče svoj govor talijanski, od čega nerazumije obtuženi ni rieči, — predsjednik opetuje izjave svjedoka i sav proces talijanski i porotnici sude, a da nisu čuli izravno iz ustiju obtuženika ili svjedoka ni rieči. Predsjednik priobči obtuženiku u njegovom jeziku osudu — i mirna Bosna!

Kad bi se gospodin ministar pravosuđa hotio pobliže upoznati sa sudbenimi odnošajih u Istri, došta bi mu bilo da profita glasovite parnice radi dogodjaja na Vellkom Vrhu kod Pule, izragu protiv Galčancem, koji su taj dogodjaj izazvali, i koji su na cestu ubili nesretnog Šiligoja, proces protiv Milanoviću iz Motovunskog kotara, koji je bio obtužen radi groznoga zločina, da je navatio kamenjem na Talijance, što mu se nije moglo dokazati, pak ga tužilo i odsudiše neđužna 100 kruna globe ili 80 dana zatvora. što je na svojju obranu kazao, da su ono večeri Talijani izazvali Garibaldijskom pjesmom i time ih tobože slijedio!

Ravnateljstvo finace

je također zajednička oblast za sve tri pokrajine i za čitavo Primorje. Nadpisi su i ondje njemački ili njemačko-talijanski. Našem jeziku nigdje ni traga.

Na čelu ove oblasti nalazi se sadašnje imenovani ravnatelj, naš zemljak, Istranin. Protiv njegovog imenovanja — premda pozna vrlo malo naš jezik, nebljaše prigovora s naše strane, jer se vrlo

našamo, da — ka kao — sta iste zemlje, biti nepristran i pravedan i prema i prema našem narodu, drugo što pozna želje i potrebe svega pučanstva Primorja bolje nego li itko drugi od kompetenta za to važno i odlučno mjesto, i konačno radi tega, što se je htjelo njegovim imenovanjem pokazati, da ne mora baš na onom mjestu uvijek sjediti tuđinae, koji nepozna ni jezikovnih ni gospodarskih odnošaja naših zemalja.

Njegov zamjenik ili podravnatelj, inače vrstan i vrlo čestit činovnik, nepozna ni rieči našega jezika.

Od sadašnjih 7 nadsvjetnika samo je jedan posve vješt našem jeziku, dočim trojica govore ili razumiju ista;

od 13 financijskih savjetnika jedan samo podupno je vješt našem jeziku, 7 ih razumiju nešto ali podnesaka nemogu sami riešavati, a 5 ih ne razumije ništa;

od 23 tajnika 5 ih pozna temeljito naš jezik, 4 samo nešto, a 14 ne pozna upravo ništa;

od 20 financijskih komesara poznaju samo 3 temeljito naš jezik, 8 razumiju nešto, a 14 ništa.

Od 21 financ. perovodja vjesti su samo 3 posve našem jeziku, 1 razumije nešto a 17 ništa;

Od 18 perovodnih vježbenika njih 5 pozna temeljito naš jezik a 13 ništa.

Od 104 konceptna činovnika spadajućih pod ovo ravnateljstvo, imade ih samo 17 Hrvata i Slovenaca, koji riešavaju podneske u tom jeziku, dočim trebaju svi ostali tumače ili pomoćnike. Svi ostali jesu Niemci ili Talijani, od kojih poznaju samo riecki za nevolju stogod hrvatski ili slovenski.

Kod konceptnih činovnika financijskog ravnateljstva u Primorju opažamo isti pojav kano i kod onih c. k. namjestništva t. j. da imade razmjerno više viših i srednjih činovnika nego li nižih i najnižih, koji poznaju jezik većine stanovništva Primorja. Ovo je jasan dokaz, da se kod nas sve to manje pazi na to, da konceptni činovnici poznaju i hrvatski ili slavenški jezik, kojega bi po pravu i zakonu morali temeljito poznavati.

(Nastavit će se.)

Iz carevinskoga vieća.

U Beču, 4. Julija 1908.

Nakon razpravljajnog proračuna za god. 1908. započela je posljednji dan prošloga mjeseca suhoparna i dosadna razprava o prešnih predlogih, kojih imade ukupno 18. Ta će razprava potrajati prilično dugo neposredni li se vladu da ngovori pojedine stranke, da povuku natrag svoje prešne predloge. Zadnjih dana stavili su Nijemci iz Česko četiri nova prešna predloga, da tim pokažu svoje nezadovoljstvo prema vladi koja tobož pogodjuju Čehom na štetu Niemaca. Česi sa svoje strane drže u pripravi veliko mnoštvo prešnih predloga, koje će podnesti ako Niemci ne povuku natrag svojih. To bi reč da je na Niomeo djelovalo jer su povukli natrag tri predloga dočim se četvrtim još uvijek groze

vladi radi tobožnjih krivica, što se u Českoj nanasa Niomeom.

Između prvih prešnih predloga bio je razpravljen onaj zastupnika Malika radikalnog Niemca, koji radi o poznatih dogodjajih na njemačkih sveučilištih, osobito radi poznatog dogodjaja sa sveučilištinu profesorom Wahrmondom u Inomstnu. Prešnost predloga nije priznata, čomu se je zastup. Malik unapred nadao znajući, da njegov predlog neima absolutno nikakve praktične vrijednosti.

Zabačena je također prešnost predloga galicijskog zastupnika Broitnera, koji prešnost svom predlogu obrazložio time, da je iznio dostatan broj težkih čina o samovolji i pristranosti vojničkih sudova. Njemu je odgovorio ministar za zemaljsku obranu general pl. Georgi i obećao, da će dati strogo i nepristrano izpitati sve navedene slučajevje.

U sjednicah od 2., 3. i 4. o. m. j. razpravljalo se je o prešnosti predloga rusinskih zastupnika. Zabačena je prešnost predlogu Romanczuka i dr. o nasilnom postupanju oružnika u Galiciji. Radikalni Rusin zast. Trylowsky obrazložio zatim prešnost svom predlogu o nezakonitom postupanju galicijskih oblasti proti rusinskim vatrogasnim i sokolskim društvima.

Njemu je odgovorio ministar unutarnjih posla barun Bienenrath, da je dao povesiti izragu odmah čim bijaše stavljen prešni predlog, nu ta izragu da nije jošje dovršena. Čim bude ta izragu dovršena, priobčić će parlamentu njezin rezultat. Poriče tvrdnju, da se pod novim namjestnikom Galicije postupa strožije proti rečenim društvima nego li prije.

Kao generalni govornici bijahu izabrani od strane poljaka prof. Dzieduszycki a od strane Rusina zast. Pihuljak.

Prvi je odlučno branio galicijske oblasti koje, da vrše samo zakon proti izazivačem i demonstrantom. Zast. Pihuljak pobijao je predgovornika dokazivajući da rusinska društva neimaju političkih težnja, već samo dobrovoljne i čovjekoljubive svrhe.

Predlagac je konačno pozvao Poljake, neka odustanu od dosadašnjeg nepriznatoškog držanja prema Rusinom i neka uznaštoje oko sporazumljenja obiju slavonskih plemena Galicije.

Prešnost predloga je zabačena.

Zatim je socijalistički zastupnik Eidersch obrazložio prešnost predloga svoje stranke, koji radi o preinači i savrsenosti zakona o osjegovanju radnika. Govornik se bavi obširno sa bolničarskim blagajnama, sa društvima o osjegovanju radnika za slučaj nezgode te preporuča zakonsku osnovu o osjegovanju radnika za slučaj nemoci i starnosti i o osjegovanju udova i sirotčadi radnika.

Kršćanski socijal. Axmann izjavljuje, da će glasovati za prešnost predloga ali zahtijeva, da se to osjegovanje protegne na čitavo radništvo t. j. i na soljake, male obrtnike itd.

Česki socijalista Černy reče kako se čini, da vlada knni sa pitanjem o osjegovanju radnika trgovati sa strankami i da njoj nije prvo stalo do osjegovanja radnika. Prigovara zahtjovu, da se sa ovom

osnovom stavlja u savez osiguranje seljaka i malih obrtnika te preporuča proširnost socijalističkog predloga.

Generalni govornici bili su izabrani zastupnici Stranaky i Tuller, koji će govoriti kod buduće sjednice u ponedjeljak.

Ovo zasjedanje traje preko svakog očekivanja a reč bi da će još potrajati 10—15 dana ako se vladi pošreći predobiti veće stranke za nekoje njezine važnije osnove. Tako bi vlada htjela, da se rasprave prije praznika zakonske osnove o novom porezu na rakiju, o pomnoženju rekruata kod domobranstva za 5000 momaka, o molitoracijah, itd. za što se hoće duže vremena dok se rasprave u odborih pak u zastupničkoj kući.

Zbog nesnosno vrućine malo je zanimanja u zastupničkoj kući za pojedine govornike te se višo puta dogodilo, da zastupnici govore skoro posve praznim klupama.

U Beču, 27. junija 1908.

Od četvrtka na petak u noći svršila je konačno proračunska rasprava, koja je trajala što u odboru, što u zastupničkoj kući preko pol godine.

Zastupnik Dacsynski (socijalista) prosvjeduje što se mađjarski ministar predsjednik mjesa u nutarnje poslove Austrije. Glavni govornik za proračun Steiner produžio, da se u Preluci ili Modulinu sagradi luka, da parobrodi austrijskog Lloydja mogu konkurirati sa mađjarskim društvima, jer iz Rieko prema Kotoru putuje mnogo Austrijanaca.

Zatim se je prešlo na stvarne izpravke.

Grof Sternberg reče, da je Dacsynski kukavica. Sada nastane silna graja te je skoro došlo do tučnjave. Socijalni demokrati nahrupiše na Sternberga. Sjednica se mora prekinuti, a socijaliste nabacuju u Sternberga tiskanice. Kad je sjednica opet otvorena oduzima predsjednik Sternbergu rječ.

Bielohlavek veli, da je Dacsynsky što je odbio katoličkog svećenika, kukavica i lažac. (Velika vika i buka).

Resolucija zastupnika Schmida, odnosno židovskih srednjoskolaca, bila je sa većinom od 40 glasova odbijena. Naprotiv resolucija Wolfa za ustanovljene njezmačke akademije umjetnosti u Pragu prihvaćena je većinom od 5 glasova.

Za tu resoluciju glasovali su i česki realiste Masaryk i Drtina, dočim su glasovali proti, sa Slavenima, slavenski social demokrati i sioniste.

Sa svih slavenskih klupa oborise se na Masaryka i Drtinu poklicima: Eilatit! Izdajci! Pruji! Nastala je zaglušna buka, koja je dugo trajala.

Kod stvarnih izpravaka uzео je rječ i hrvatski zastupnik Dr. Tresić, koji je odlučno pobio izjavu ministra predsjednika Becka, kojom je htio dokazati da je pripadnost Dalmacije Austriji definitivno riješena.

Nema sile koja može zapriečiti spojenje Dalmacije s Hrvatskom. Hrvati Dalmacije ne postaju ni časka to pitanje s vrida, a s vremenom naći će sile i načina da to sjedinjenje provedu.

Na koncu dovikuje dr. Tresić ministru predsjedniku Becku, u ime cijelo Dalmacije, bez straha, da ga itko demontuje: Hands off! K sebi ruke!

Glavna skupština političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

(Nastavak)

Naše društvo a i sami saborski zastupnici su tom prigodom zaplitali putem kotarskih odbora mnijenje pouzdanika.

Kako medju zastupnicima tako i medju pouzdanicima bila su mnijenja razročna. Većina naših saborskih zastupnika odala je ipak svoj glas za tu zakonsku osnovu, koja je jurva takodje postala zakonom, i baš sada su na temelju iste već raspisani izbori za pokrajinski sabor.

Svoje izvješće završuje sljedećim riječima: „Hrvatsko i slovensko pučanstvo je jur pozvano, da bira svoje zastupnike u pokrajinski sabor. Po mojem i mnogih drugih mnijenju, bit će to najvažniji i najzamašniji sabor u dosadanjem našem pokrajinskom parlamentarnom životu, jer imade stvoriti temelj našem daljnjem narodnom razvoju u svakom obziru. Zadaća je glavna našeg društva, a i svih prijatelja naše stvari, da se shodno pripreve za nastajuću izbornu borbu.

Sjetimo se da imademo neprijatelja pred vratima, da čak u kući, pa se ne upuštajmo u kojekakva međusobna zadjevicica ili sumnjičenja. Naše nastojanje njeke bude, da odašaljemo u sabor muževe, koji će biti na visini znamenitog časa, koji prolazimo, te budu u istnu zastupali ondje probitke ne samo kojeg pojedinog kraja ili staleža, nego svih slojeva hrvatskog i slovenskog pučanstva u Istri. U tom smjeru svi da se nadjemo složni na izbornom polju.“

Skupština prima ovo izvješće na znanje sa odobravanjem.

Blagajnik Josip Mandić čita izvješće o stanju blagajne. Prihoda je bilo K 1028.20, a izdatka K 1853.04, ostaje aktive K 275.24. Blagajnik opazja istodobno da su mnogi članovi znoštali sa članarinom, te preporuča, da se čim prije sjete svoje dužnosti. U svrhu pogovora o izboru triju članova za pregledaće društvenih računa te novog društvenog odbora predsjednik prekida skupštinu za 10 časa.

Pri nastavku skupštine predsjednik podučja članove na društvena pravila o biranju odbora i odredi usmeno glasovanje.

Dr. Mate Trinajstić predlaže za pregledaće računa Dr. A. Gržinića, prof. M. Zgrabličića i M. Cucančića (primljeno).

Dr. Dinko Trinajstić predlaže — pošto se je dosadanji društveni predsjednik prof. Spincić bezuvjetno odrekao svake daljnje časti pri društvu — profesora Matka Mandića zastupnika na carevinskom vieću za predsjednika.

Dr. Gjuro Červar predlaže za predsjednika Dra. Dinka Trinajstića.

Pošto se Dr. Dinko Trinajstić zahvaljuje na tom iz zdravstvenih razloga, skupština izabire predsjednikom profesora Matka Mandića.

Na to bijahu na predlog Dr. Dinka Trinajstića izabrani društveni odbor sljedeći članovi: Dr. Ivan Zucco odvjjetnik u Puli, Dr. Šime Kurelić odvjjetnik u Pazinu, Dr. Niko Bančević odvjjet. kand. u Pazin, Josip Mandić općinski blagajnik u Pazinu, Dr. Ivan Poščić odvjjetnik u Voloskom, Dr. Gjuro Červar odvjjetnik u Voloskom, Anton Andrijić župnik u miru u Krku, Josip Panger načelnik u Dolini i Fran Flego načelnik u Buzetu. — Zamjenici bili su izabrani: Josip Svjetličić u Sanviciantu, Šime Dežar u Tinjanu, Mate Poteh-Kovačić u Zminju, Jakov Burčić u Boljanu, Anton Sironić u Trvižu, Kazimir Julušić u Kasivu, Ivan Lovrić u Lošinju, Šime Červar župnik u Zrenju, Mate Sanković u Vodicani na Krasu.

Novo izabrani predejednik prof. M. Mandić zahvaljuje se na podanoj mu časti prima predsjedništvo ali samo pod uvjetom, da svi odbornici i društveni članovi vrše svoju dužnost. „Ne bojim se“, kaže, „rada i borbe, ali se bojim ako ostanem sam“.

Na predlog Dra. N. Z. Bjeļovučića skupština se zahvaljuje dosadanjom predsjedniku prof. V. Spinciću i potpredsjedniku Dr. Dinku Trinajstiću na njihovom rodoljubnom radu i poštivnom nastojanju za društvo.

Pošto bje izrpljen dnevni red, predsjednik zahvaljuje članovima, što su u tako velikom broju odužavali i pozivlju ih na složan rad: prigodom nastajućih izbora zaključuje skupštinu.

(Konac)

Slike braće Baštijana (Matka i Ivana).

Ova dva imena poljskećaju nas na ona teška vremena, kad je naš dušmanin imao u rukama svojim apsolutnu moć nad našom pokrajinom. Ova moć i cinizam naših za nevolju susjeda, zadavali su trista jada oca; preporoditelju naše uže domovine, slavnom i neumrlom Jurju Dobrilu, te njegovim drugovima. No naši slavni predji ne klonuše duhom, već držeć se one: „tko ne počne, taj ne dočne“, junacki zasukaše rukave i grčevito se prihvatilo tegobna posla.

Blagoslovljena bje njihova rabota, jer ju je pokrenula žarka ljubav do ostavljeno istarskog čovjeka.

Pokraj biskupa Dobriše istakoše se osobito braća — bilzanci Mate i Ivan Baštijan. Prvi brojevi „Naše Sloge“ znali bi nam pričati kako im je voljko bilo na toplom srecu Mateta Baštijana. Upravo pjesničkim žarom znao bi poz. Mate oduševljavati svoje Istrane; a bilo je u njega tog žara i na protok, ta ljubimac je bio i pobratim vite sa slovenskog Parnasa.

I brat Ivan bijaše umjetnik — slikar. Nije mi sreća poslužila, da vidim sva ili barem većinu njegovih djela, nu sudjeć po slici sv. Mateja što se nalazi nad glavnim oltarom svetomateljske crkve, možemo us tvrditi mirno duše, da taj rešet — djelo otkriva snažan talenat.

Braća Baštijan jesu svakako dvije markantne pojave iz našeg istarskog preporeda, te je bilo o njima govora u raznim našim listovima i — kalendarima, nu njihovim slikama ni traga ni trauka.

Kao sinu onih strana, gdje se rodiše braća Baštijani, na žao mi se dalo, što se ne mogu nigdje naćledati njihovih slika. Osim mene bit će možda još i drugih od naših ljudi, koji bi dali i dukat za jednu od ovakih fotografija. Ne počasih dakle ni časa, već odoh ravno „k Baštijanom“ i na svoju veliku radost nadjoh slike. U stanju dosta rdjavom, tako, te sam se pobojao, da mi ih ne će fotograf primiti na obnovljenje.

On ih ipak primi. Tko sretniji od mene? Ta oteo sam gotovoj zaboravi i propasti dva časa obrazu, dvojice doista revnih pregalaca na našem narodnom polju, koji si stekoše neumrlu slavu ovdješćavajuć Istru i u drugu ruku ogledao se i na peru i na kistu.

Stari znanci i prijatelji, te ostali stovatelji slavnih pokojnika, želeći imati spomenute slike, nek se izvole obratiti na dolnji nazlov.

Opatija, 4. jula 1908.

Ivan Matotić, učitelj.

Pogled po Primorju.

Pazinski kotar:

Iz Čepčla kod jezera primamo:

Porezovnici županije Čepčić, koja ima svoju vlastitu administraciju, pitaju ovim putem onu nadležnu oblast, na koju to spada, zašto već jednom ne naredi, da se sastanu u sjednici oni zastupnici, koji su bili izabrani koncem marča ove godine, i zašto u protivnom slučaju ne razpše ponovni izbor? Ta gristi šarenjačko klike, koja tuj još po miloj volji pašuje, prokoraćuju već svo granice i vape upravo za osvetu pred Bogom, ili se hoće možda ovim zatezanjem dati toj kilki vremena da se na stanoviti mrv protivori iz odurnog Saula u „čistog“ hrv. Pavla?

Idemo da vidimo.

Skup porezovnika.

U Pazinu d. e 1. srpnja 1908.

Kako bijaše javljeno, bila je dne 18. lipnja t. g. zabava u korist dječjem zabavištu u Pazinu, već 8' godine ne pridrismo nikakve zabave u takovu svrhu — osim svakogodišnje hoćenice, — jer u jednu ruku nismo mogli, a ni smjeli konkurirati „Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu“, a u drugu ne bijaše uputno, da apeliramo na Pazinjane, čiji je džep i onako odviše opterećen narodnim porezom, dok se zabaviti moglo uzdržavali običnim prinosima. Ne ove je godine znatno ponara taj broj polaznika, pa se je dabome povećale i troškovi za uzdržavanje. Zato je trebalo nabaviti potrebna sredstva bilo odakle. Premā tome naumimo pridriliti dječju zabavu na svršetku školske godine. Na žalost nastadoše preko svakog očekivanja nepremostive zapreke, pa zamjenismo naumljenu zabavu muzikalnom večeri. Makar bijaše zbog ljetne vrućine u velike podmaklo vrijeme za koncerte u zatvorenim prostorijama ipak se čijeli zabavni odbor ovdješćje čitaonice na moibu podružnica dao marljivo na posao, da zabava bude što ljepša. Pri tome nam je uz veliku zahvalu istaći u istnu vanredno poštivovni rad i trud g. Matka Brajše, predsjednika zabavnog odbora, što je sve isto uložio, da neuvježbane pjevačko zborove što bolje pripravli. To je krasno i izveo. Jednako nije g. c. k. profesor Santel zalio ni truda ni vremena, da sa uvježbanim gudaćkim kvartetom dječkim dođjo na dasku i pruži općinstvu pravog umjotničkog užićka sa struna. Ne smijemo zaboraviti poštivovnost g. pjevača, a najmanje one gospodjice i gospodje, koje su marljivo polazile njihovo vježbo, premda su manoge majke pa imadu dabome pune ruke posla u svojim obiteljima. Isto tako si dādoše truda g. predstavljajće i predstavljajći marljivim polazko diletantskih vježba, kako bi općinstvu saživom igrom „Prvi objed“ pružili ugodan odmor.

Kako vidimo za tu se zabavu zani-maše u veliko čijelo naše općinstvo bez razlike dobe, staleža i roda. Tako valja! Bilo svima na čast i hvala!

Prema tom općem interesu bijaše vrlo povoljan uspjeh bilo moralni bilo materijalni. O tome nam je sada поблиže govoriti.

Na vratima bijaše inkaso . K 360.07

Za ulazninu poslāše gospoda:
Ante Kalac, župnik u Pazinu . . . K 5.—
Libertat Sloković, župniku sv. Petru u Sumi . . . . . 5.—
Općina Zminj . . . . . 10.—
Firma Klinger iz Gumpoldkirchena, 10.—
Franjo Matejčić, c. k. pokr. skol. nadzornik . . . . . 10.—
Andrijančić trgovac u Pazinu . . . 2.—
Mate Černecka učitelj u Draguču . . 2.—
Ivan Stranić — Amerikan, krčmar u Pazinu . . . . . 8.—
Darovi za tombolu u novcu . . . 47.20

Brutto prihod . . . . . K 464.20

Protrošak za tisak poziva i ostalo, 48.80

Čisti prihod . . . . . K 410.67

Kako vidimo bijaše za ovomjesno prilike prihod vrlo povoljan, a rashod vrlo malen. Tuj su sa u velike unanijlo rodoljubne naše gospodje, u kojih je sve za tombolu potrebito predmeto u ime darova skupila gospodjica Bazzilja Francićeva, ovdješćnja učiteljica i raznateljica zabavista. Hvala im!

U ime naše drobno dječice izriču obadvojice podružnice svima bilo na trudu bilo na poštivovnim prinosima najtopliju zahvala.

Darovi obćini za zabavište:
Klorik Jeronim Kekez . . . . . K 2.20.
Rodoljubna braća Martinolić, Rto do Santa Fò (Amerika) 27 K, utražak razglednica naših zastupalka. Hvala svima u ime našeg podmladka. Odbor.

Porečki kotar:

Tuđa na Metovankini. U noći od zube na nedjelju spustila se je sa crnih oblaka gusta i debela tuča nad jednim dijelom metovanske obćine. Grozno je potučeno selo Zamask i nekoja susjedna sela. Strašne tuče napadalo je toliko, da su se livade, polja i vinogradi bliskli još u nedjelju kao da su s njegovom pokriveni.

Jedan narod hoće da zdvoji od tuđe i nevolje. Ono što bijaše preostalo dugotrajnoj suši, koja je sve uništila do vinograda, pobrala je nesretna tuča. Vinogradi kazali su tako krasno, da bijaše milina pogledati je. A sada sve sama puštoš sve razoreno i uništeno.

Porivamo političku i poreznu oblast, da učine odmah shodne korake, da se ovomu nevoljnomu narodu priskoči bezodvratno na pomoć, jer će inače od glada i nevolje propasti.

Koparski kotar:

Buzet, 5. 7. 1908. (Sastanak).

Najavljeni sastanak držao se danas u ovdješnjem Narodnom Domu odmah iza podne do 4 i pol. Dohrilo je na sastanak do četiri pet stotina našeg naroda, a bilo bi i više, da je saznao na dobu za ovaj toli lijepe uspjeli pučki domjenak.

Iza kako je naša domaća sokolska glazba otevirala par komada, predsjednik sastanka G. A. Just, dade ponajprije riječ predavatelju, koji je puku predočio mukotrpn život sv. braće Cirila i Metoda, kojih uspomena baš danas slavi sav katolički svijet, a osobito slavonici, istaknuo je dalje razloge, s kojih moramo svetu braću mi Hrvati, pa i ostali Slavenci jednog i drugog obreda slaviti. Naposljed je prispedabljao dobu i život slavonici u doba Sv. Cirila i Metoda sa današnjom dobom i svršio sa vrućim apelom za družbu, koja se ponosi imenima sv. braće.

Iza ovog vrlo zgodnog govora predsjedatelj dozvoljava riječ g. načelnika Fr. Flegu.

Uzeo za zadaću liepim načinom i razumljivim puku dokazati, da je on sam svoj neprijatelj. Spomenuo je raskošje (lukauš), što ga tjera na težak i radnik u odjeći i u naskitu, spomenu u ludo potrošen novac u pušenje, u prekomjerno piće. Naglasi još, da je neprijatelj sam sebi u pitanju prenosa c. k. suda te opć. ureda iz grada ispod Buzeta. Zauzeći za dobru stvar još je toga mnogo spomenuo, čime se naš seljak pokazuje sam svoj proginitelj i protivnik.

Med govorom g. načelnika dodje u dvoranu gosp. prof. Matko Mandić, koji je poštivo k nama došao na naš poziv, da narodu progovori o svojem djelovanju i o radu naših ostalih i vrijednih državnih zastupnika.

Glazba mu išla u susret do Sv. Martina i dovela med naše zborovatelje, koji ga edusevljeno i gromovito pozdraviše. Daljnji govornik bio naš gosp. notar A. Just. Pripovijedao je o našem preporodu, pak prešao da tumati novi izborni red za pokrajinske sabore.

Poznati naš Ivo Sancin isticao potrebe našeg seljaka i gospodara, pak je postavio predmetne resolucije na vladu, koje je skupština jednodlasno prihvatila. Postavio je i druge resolucije n imo ovdješnjeg izbornog odbora, koje će se svojedobno svima pripoditi.

Na to je ustao naš obljubljeni starina i znanae gosp. narodni zastupnik profesor Matko Mandić, Narod ga aklamirao frenetično. Prikazao je sve što je on i njegovi drugovi u carevinskom vijeću poduzeo u boljak svojih izbornika i čitavoga našega naroda. Spomenuo korake za podjeljenje bezkamatnog zajma, polakšice u vojničkom pogledu, dvogodišnju vojničku službu i mnogo drugoga spmenu. Dotaknuo se je novog izbornog reda, pak spomenuo nešto o klubovima jugoslavenskih državnih za-

stupnika, pak završi apelom za slogu med nama svima.

Govor zastupnika naroda duboko se dojmilo slušateljstva, koja je toli bilo poštivo, da je slušalo neprestano kroz debele četiri ure ravne predavače i govornike sasma mirno i pomnjivo.

Za to je predsjedatelj vrlo rado a i zadovoljno završio ovo zborovanje, koje će zaista obroditi zdravim plodom.

Gosp. zastupnik zadržao se koji sat jos med našim prostim ljudstvom, koji ga upravo napadao sa pitanjima i preporukama, a onda podao se na postaju Počeka, da odputuje u carski Beč, da nam bude tamo dobrim zagovornikom.

Lošinjski kotar.

K obćinskim izborom u Cresu.

Naši prvaci u Cresu zahtjevali su od obćinske uprave, da bi se izbornike III. tjelca kod predstojećih obćinskih izbora tako podijelilo, da bi mogli bez osobitih poteškoća pristupiti k izboru.

Općinska je uprava tu opravdanu molbu zabacila, na što su se naši prvaci obratili na namjestništvo sa zahtjevom, da se utemeljenoj njihovoj molbi zadovolji. Obćinska uprava u Cresu dobila je ovih dana putem kotarskog poglavarstva u Lošinju iz Trsta nalog, da podijeli izbornike III. tjelca tako da budu mogli pristupiti k izboru oni iz sela sa juga prvog dana, oni iz sela sa sjevera drugog dana, a oni iz porezne obćine Cres trećeg i četvrtog dana.

Protiv toj odluci utekli su se creski „širo ri“ prosvjedom na namjestništvo, al se nadamo, da neće biti uslišan jer zahtjevaju nešto, što bi bilo nepravedno i u zakonu neutemeljeno.

Krčki kotar:

Iz Vrbanjka pišu nam.)

Koncem svibnja održavala je ženska podružnica „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Vrbanju svoju redovitu godišnju skupštinu. U novi su odbor izabrano: Gđa. Dorka Feretić, gospodjice Ema Toljanić i Katica Volarić — Nade je, da će novi odbor kao i ostale članove nastojati takodjer, da nam se uzdrži i dječje zabavište, da ne propade, jer u blagajni, vele, da se vidi dno. Ta svi uživamo i od srca se smijemo gledajuć bar dva put u godini onu situ dječicu na pozornici, gdje lijepe i skladno uz svoju učiteljicu izvadaju razne igre a da i na govorimo o koristi odgoja.

1) Slučajno zakasnio. Op. Ured

Franina i Jurina.

Fr. kumpare Jure, ma mi maris istinu povede, ce će reć da si bili i ovu pasanu nedeju zec „cavalotti“ na jitu, pak kan, na čukariju, ce si sel čuka lobzat? sve mi se pari da si i ti divontal pol „cavalotta“.

Jur. majna moja nis ne ja maj bil nit ču bit cavalot, prodani kopac, poperdilo ja ti gren zec njimi za ovu posli a i du se malo narmejem, i ovu voltu ti je bilo smeha za puknut...

Fr. sen čul i ja onomano na rivi do Pintara i do Tona do Dravi, kako su se vojezani zec našimi cavalotti smejali apona su arivali i pricneli se sbarkivat ti naši čezoli zec svojimi sardellini.

Jur. saje, da ti je bilo hebat po Veje kako su Sesić, paron Jakomo i drugi ki poznaju. svih: do: one kumpariji: do koga su roda mestjera i zajiika, kako su ti jih pozdravljali o: cumare: Vrećinka Cukarinka, Barabanka, Carevica, Karinjadovica, Martinka, Globovica — ben venja, quando gave venju — tutto bilbarice in quanti bianchi e mi scumetto chel comun vega paga anfilo e del passajo come ve paga afflito e apicler a na glave ti je marcal, nadut ku jeden puran šjor Gule zec kumpariju: Pančikul, Kokodakovy, Kruly, Pidinda, Puly, Spalany, Bamby Mocollo zotto Gloria zec tamburoni i zec ave tu lepu kumpariju do talijan i talijance puro sangue — tutto jente del si — — —

Fr. ma da je bilo i scampa che te scampa alla Barattieri, justo onako kako kada ste ono bili na jiti vef Aquiloniji i vef-Vitiggianu — — —

Jur. justo onako — marilli me bezat za Gulom na vapar, prez nanke kontaplait i da nisu berzo oni do vapore molati cimi, bil bi ki god skoeli preko bandi vef more a najpervi šjor Gule

Fr. skoda da ni storił jeden banj, bi se bil malo rinfreakal do onih njegovih nemih talijanskih refuolad . .

Jur. baruta ti je skoela kada jo podesta čuko, mi pari da se zove „scampo“, pricnel vrisćat: Viva Cheraso talijana a nas: viva Volgia Italiana . . . . . ma apena je on to završical, pricneli su stoli i kndlegi letet . .

Fr. dobro su storił i jos su mi to podestadi i cesarski judl — ma manko mal do njli, oni mariju tako cinit zato su i podestadi do kamore ma onih naših naših pandoli kopaci, ki se pustejavu do vakovih vlec pršvetu kako kalnbrez vlece medveda zec brnjicu, na rilu — jos deju da su oni slavi stlijani a ne krovati — a pandoli da bi te vi znali kako se na tu inforancu i vasi fradelli do circa smejeju — niste vi slavi no — lego šćavi, pravi šćavi, a da bi do koga!

Jur. mene je rekeli Pančikul i Peja da oni na circu vavek govoriju kako i doma zec fumeju na „slavo“ i da moj ni-jeden njim ni toga zabranil, anzi da da će Pančikul ova druge nedeje zefrakandelat jednu prediku na slavo da te se sve gromaci trest — Colka ju zna već svu na pamet a čul sem ju u Stepa mora do Kucovice da mu ju je kumponil Bettino i Kušćev a sl-njeva:

„dole zec popami (cavando protetora) „dole zec fratri (cavando cavalotta) Aviva il nostro Garie nobile galante Con suo all' ocheili divino Dante

Fr. oraj! — — —

Listića uredništva.

Dopisnike u Buzetu, Pazinu, Koprju, Sovinjaku, Cresu itd. molimo nek se potpe, listić je malen te ne može sve na-jedanput obhjelodaniti. Preporučamo vruće neka se piše što kraće moguće. Zdravo!

Razne viesti.

Parlamenta u Beču
Iz Beča nam brzjavljaju: Njomci uzlegli predlogo, zasjedanje traje do 18. tek mjeseca.

Promjene u Porečko — Puljskoj blakuplji

Č. g. Ivan Vinodolac promješten je iz Sajlta na Kavran. U Sajliti dolazi za kapelana Blaž Demarin. Č. g. Mato Škabić, kapelan kavranski, imenovan je upraviteljem župe u Raklju.

Našim trgovcem sa vinom i krčmarom do znanja i na ravnanje. S raznih strana Istre tuže nam se prijatelji, da stromišni naši vinogradari nemogu. nikako razpčati svojo vino, a

razne oblasti, državne zemaljske i obćinske traže poreze i namele bez obzira na to imade li što u žepu vinogradar ili ne ima. Vina imade još u Istri, osobito erlioga ili crvenoga veliko mnoštvo. I to vrlo je-štinoga. Dobro, zdriyo i utusno stoino vino može se dobit na hiljade hektolitara po 20 K. Ještinije ne može se skoro tražiti, ta toliko gospodar prije nego li prigotoviti hektolitara vina potroši. Preporučamo narodnim trgovcem sa vinom i krčmarom, da se obrate na narodne mužere u Istri, na g. svećenike odvjetnike, učitelje itd. koji će dati svakomu rado bezplatno upute i savjete.

Sjednica odbora političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

Novoizabrani odbor našeg političkog društva održavao je u nedjelju dne 5. t. m. u Pazinu svoju sjednicu, koja je potrajala od 9 sati prije podne do 12 1/2 podne. Tu se je vijećalo o mnogim našim javnim narodnim pitanjima, a osobito o idućim saborskim izborima, te se je u tom pogledu stvorilo važnih zaključaka.

Cirilo — Metodski dar
Narodni zastupnici gg. Dr. M. Laginja, M. Mandić i prof. V. Spinčić poslali su ravnateljstvu „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ Kao Cirilo — Metodski dar svaki 10 K t. j. 80 K.

Hrvatska gimnazija u Pazinu.

Primiti smo V. program ces. kr. velike državne hrv. gimnazije u Pazinu za škol. godinu 1907-8. Sadržaj mu je: Filološko-kritička istraživanja po „Časoslovu“, napisao dr. M. Kević. Školske viesti.

Koncem školske godine 1907-8. bilo je 230 učenika.

Nastajna školska godina 1908-1909. otvorit će se dne 18. rujna svečanom službom božjom u crkvi Franjevačkoj u 9 sati prije podne. Njoj će uz učiteljski zbor prisustvovati svi učenici.

Popravni i naknadni ispiti održavat će se 16. 17. i 18. rujna, a prijarni za I. razred 6. srpnja i 17. rujna, a za više razrede 17. i 18. rujna.

Upisivanje novih učenika za I. razred bit će 6. srpnja, 16. i 17. rujna, a za više razrede 16. i 17. rujna od 8—12 sati prije podne u gimnazijskom upraviteljstvu, gdje valja svaki učenik da se prijavi praćen od svojih roditelja ili zakonitih im zamjenika. Učenici, koji su ovu gimnaziju već polazili, treba da se prijave za upisivanje od 16. do 18. rujna.

Preporuča se da roditelji dodju koji dan prije u Pazin, radi stana učenika, te da se o tome sporazume s upraviteljstvom. Dalnje potrebite informacije daje upraviteljstvo.

Hrvati i Hrvatice!
Štite se svakom zgodom „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Upotrebljavajte Družbine marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvijek Družbine žigice, cigaretni papir i druge proizvode.

KNJIGA

bez koje ne smije biti nijedan Istarski Hrvat je

„Novi Izborni Zakon za Sabor Istre“

Puškim načinom protamačeno, sa jednom zemljopisnom kartom Istre.

— Olena i K. —

Naručuje se kod Tiskare Laginja i dr. - Pula.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u

tiskari Laginja i drug. u Puli prije (J. Krmpotić i dr.)

uz ctenu od 2 do 10 para.

J. Kopač
 Svijećarna na paru
 J. Kopač, Gorjica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča pred. svećanarstva, crkvenom starešinstvu, p. n. glavnom ob-
 stanku svijeće iz prijašnjeg pčelovog voška. Kilogram po K. 5. Za prij-
 emni jamčin : K. 2.000. Tamjan Myrrhae, Styrax, Stija i stakla za
 vješanje svijeće po želji cijeli. Gg. Trgovcima preporučam svijeće za pogrebe,
 za božićna drva, veštani svjetilj i med najčistije vrste iz veoma niske cijene.
 Kad vam kupujete u svakoj množini po najnižoj cijenovoj cijeni.

Na zahtjev šaljem cijeničku knjižicu.

Tko ne oglašuje, taj ne napreduje!!!

**Dvostruki elektro-magnetički
 KRIŽ ili ZVJEZDA**
 R. B. broj 86967.
 Telefon br. 45—22.

est elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj,
 koji kod uloga, reuma, astme (teškog disanja), ne-
 spavanja, znojota u noći, neuragije, glavobolje (mi-
 graine) kuananja srca, zubobolje, moždane slabosti,
 studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenja
 postelje, nujnosti, noćne jake, naglušnosti, drhtanja
 na tijelu, infuzano ekopane za boluću hrta, bile-
 dila (molekruvosti), želudanih grčeva, bozobnosti,
 tečlaca, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hogo-
 chondrie, ljelasnih grčeva, hémorrhoida, kao i kod
 sveobće slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sred-
 stvo, pošto elektro-magnetička struja djeluje čovječ-
 nim telom djeluje, čime se rečene bolesti u naj-
 kraćem vremenu liječe.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti
 višekratno elektrizovanje tijela upotrebljavaju, ali ipak
 na taj način, da jaka struja samo prolazi i po-
 vremenom kroz tijelo prolazi, dočim naprotiv tomu
 struju elektro-magnetičnog križa ili zvijezda R. B.
 br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom
 neprekidno na tijelo djeluje, što svakako bržom
 zličenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti liječene su sa mojim strojem
 posve! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj
 86967 izraženo zahvalo kao i od obilnih slojva
 izdane svjedočbe i priznanice iz svijta strana svijeta
 pohranjeno su u mojoj pisanohrani, gdje stoje sva-
 koma u svako doba na uvid. **GDJE NIJE DAN LIK
 NIJE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer
 je to sigurno sredstvo proli goro navedenim bole-
 stima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi
 bio liječen najdulje u roku od 45 dana, dobiva
 novac natrag.

Upozoravam osobito p. n. obdinstvo na to, da
 se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltlinim, koji
 je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj
 kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki
 elektro-magnetički križ ili zvijezda R. B. br. 86967
 osobito se hvati i uživa vanrednu dopadnost poradi
 svoje izvrstne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rablil ga mogu samo djeca
 i jako slabo gospođe.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarijeli 20
 godiš. kroničnih bolesti.

Doplivanje i naručbe obavljaju se u Hrvat-
 skom jeziku. Pouzeteći ili ako se novac nuspred po-
 šalje, razalilja glavna prodavaoca za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER,
 Budimpešta, V/41. Kotar,
 Vadaaz-ulica br. 84.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

- Prima zadržgare,** koji uplaćuju sadružnih dteiova jedan ili više po kruna 2.
  - Prima novac na štednju od svakoğa,** ako i nije član te plaća od istoga 4%, % čtsto bez ikakvog odbitka.
  - Vraća na štednju uložene iznose** do 2000 K bez predhodnog odkasa, a iznose od 2000 K ako se nije kod nloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkas, na odkas od 8 dana.
  - Zajmове (posude) daje samo zadržgarom,** i to na hipoteku ili na mjenice i sadružnice na garanciju.
  - Uredovni sati svaki dan** od 9—za sati prije podno i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdanso zatvoreno.
  - Družtvena pisarna** i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kada (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliže informacije.
- Ravnateljstvo.

Prva slavenska tvornica ura za tornjeve
Franjo Moravus,
 BRNO. Nova ulica 25. MORAVSKA.
 (vori i razalilje)
 ure za crkvene zvonike,
 dvorac, škole, tvornice,
 -- vječnice, ljetnikovce --
 samo u izvrstnoj izradbi vrlo
 jeftino.

Čuvane nadzorne ure.
 Glavni šalje se na zahtjev badava.
 Najviše odlikovanje za izvrstno prozvođe.

IZVOZ.

Pazite na djecu!
 Kad su vam ranjava ili imadu kraste
 ošip, crvenilo na koži ili bud kakove ne-
 čistote na tijelu, upotrijebite izvrstnu mast
 zakonom zaštićenu iz ljekarne Pečić sada
 dr. B. Vouk — Zagreb. Djeluje najuspješ-
 nije kod svake vrsti rana (rozotine, ogre-
 bine, opekline itd.), kod prekomjernog
 znojenja noguh i tijela te nebi smjela ni-
 jedna kuća biti bez glasovite
masti za djecu.
 Čuvajte se patvorina!
 Cijena kutiji K — 60.
 Dobiva se u svim ljekarnama.
 Glavno skladište:
Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk
 ZAGREB.

Zeludčane kapljice
 prije zvane i poznate pod imenom
Markove kapljice

redativu protiv slabosti želudca, imenito protiv po-
 manjanja toka za jelo, protiv grizu i grčevima u
 želudcu i trbuhu, protiv nadutosti od vjetova.
 Poslije teškog masnog ili proobilnog jela podupiru
 naravnu probavu. 1 tucet 4 K, 5 tuceta 17 K,
 10 tuceta 32 K, franko postavljeno na svaku poštu.

Molim izvolite mi poslati još 12 boćica
 želudčanih kapljica jer mi nužno trebaju pošto
 na meni upravo čudovore, Božo Pačić, Kaštel stari.
 Molim poslati mi jedan tucet kapljica pošto
 pošto sam uvjeron već kod prijašnjih naručba da
 djeluju izvrstno, to ću svakom zgodom iste mojim
 prijateljima preporučiti. — Ovakovih dopisa, koje
 ne mogu sve ovdje navesti imadu još mnogo,
 te stoje svakome na uvid.
 Ovo kapljice pripravlja samo Gradska ljekarna u
 Zagrebu, pak zato treba kod naručbe pisati točno
 na adresu:

Gradska ljekarna Zagreb,
 polag trga sv. Marka 20.

Kupajte prozvođe
 u korist
 Družbe sv. Cir. i Met.

Tko još nema
 Izvadak iz zakona o
 prometu sa vinom od
 godine 1907.,
 neka ga odmah nabavi u NARODNOJ TISKARI

LAGINJA i DR.,
 PULA, ULICA GIULIA BR. 1.

Cijena je komadu 10 para bez poštarine

Poštarina je od 1 do 5 komada	5 para
6	10 . . . . .
11	20 . . . . .
26	30 . . . . .

POZOR!

Trgovce našeg roda i jezika ljepo moli podpi-
 sana da svoje potrebe kao: račune, memo-
 randume, listovne papire, omote (buste),
 cijenike u formi dopisnice, etikete za flaše,
 adreskarte, pečate iz gume, jastučice i
 mastilo za pečate, sve vrsti trgovačkih knjiga, kao i olovke,
 gume, pera, ravnala, i t. d. naručuje jedino kod svoje narodne tiskare

LAGINJA i DR. PULA
 ULICA GIULIA, 1, (prije J. Krmpotić i dr.)

SLUŽITE SE KOD SVOGA!

Cijena nepreterana!

**Svakovrstne
 slamnate šešire.**

Preporučam se slav.
 općinstvu i gosp. trgovcem,
 da imadu trgovinu
 slamnatih šešira
 na malo i veliko.

Cijene umjerene.
 Točna podvorba.
 Cjenik na zahtjev badava.

FRANJO CESAR, v Stob,
 pošta Domžale kod Ljubljane.

Širite „NAŠU SLOGU“.